

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **X. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2024, č. j. OAM-378/BA-BA01-HA08-2024, vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 20 Az 48/2024, o návrhu žalobce na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu,

t a k t o :

Návrh žalobce na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 20 Az 48/2024 Krajskému soudu v Praze nebo Městskému soudu v Praze **se z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle § 25 písm. i) téhož zákona.

[2] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 17. 9. 2024, č. j. 57 Az 12/2024-10, postoupil věc Krajskému soudu v Ostravě, neboť shledal, že není místně příslušným soudem k projednání žaloby. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 7. 11. 2024, č. j. 9 As 213/2024-9, kasační stížnost žalobce proti uvedenému usnesení Krajského soudu v Praze zamítl.

[3] Krajský soud v Ostravě předložil dne 18. 10. 2024 Nejvyššímu správnímu soudu návrh žalobce na přikázání věci Krajskému soudu v Praze nebo Městskému soudu v Praze z důvodu vhodnosti. Tento návrh žalobce odůvodnil tím, že ke dni vydání rozhodnutí žalovaného byl hlášen k pobytu v obvodu Krajského soudu v Ostravě, avšak v současné době se zdržuje na adrese Voskovcova 1060/23, Praha 5. Z důvodu vhodnosti by proto měl věc projednat a rozhodnout Městský soud v Praze nebo Krajský soud v Praze, aby se žalobce mohl účastnit jednání ve věci.

[4] Žalovaný se k návrhu žalobce na přikázání věci jinému soudu nevyjádřil.

[5] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*

[6] Nejvyšší správní soud vycházel při posuzování návrhu žalobce z konstantní judikatury, dle které „[d]elegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003-26, č. 305/2004 Sb. NSS). Podobně v usnesení ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004-26, Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Jelikož postup podle § 9 odst. 2 s. ř. s. vyjadřuje výjimku z ústavně garantované zásady, že nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí být skutečnosti, které odůvodňují přikázání věci jinému než příslušnému soudu, výjimečné, závažné a objektivní povahy.*“ Poukázat lze rovněž na usnesení NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. Nad 135/2003-23, podle něhož „*přikázání věci jinému soudu podle § 9 odst. 2 s. ř. s. představuje opatření povahy zřídka, jež musí být náležitě odůvodněno z hlediska přesvědčivosti a významnosti uplatňovaných důvodů, neboť představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)*“.

[7] Z výše uvedeného tak je zřejmé, že Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že institut přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu je nutno vykládat restriktivně a uplatňovat pouze ve velmi výjimečných případech. Pro tento postup musí existovat další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží nad ústavní zásadou zákonného soudce a soudu. Takovým případem však není žalobcem tvrzený důvod spočívající ve změně místa pobytu a možnosti účastnit se jednání. Jak totiž seznal kasační soud v usnesení ze dne 9. 10. 2003, č. j. Nad 103/2003-40, přikázání věci jinému soudu z důvodu vhodnosti podle § 9 odst. 2 s. ř. s. nemůže odůvodnit pouze to, že žalobce (žadatel o azyl) má místo pobytu v obvodu jiného krajského soudu, než který je místně příslušný podle § 7 odst. 2 s. ř. s., a ve věci požaduje nařídít jednání (srov. též usnesení NSS ze dne 25. 9. 2019, č. j. Nad 145/2019-71).

[8] Nejvyšší správní soud již také opakovaně připomněl, že pojem hospodárnosti řízení nelze vztahovat pouze k nákladům řízení, které vznikají účastníkům řízení, ale je zapotřebí na něj nahlížet v kontextu celého řízení a především jej vykládat v úzké souvislosti s pojmem rychlosti řízení, jakož i jinými důležitými důvody pro delegaci vhodnou. Přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu s sebou vždy nese vyšší náklady a především řízení protahuje. Místně příslušný krajský soud musí věc předložit Nejvyššímu správnímu soudu, který věc (jsou-li pro to podmínky) přikáže jinému krajskému soudu, přičemž tento krajský soud musí opět učinit přípravné procesní úkony (např. účastníkům řízení rozeslat příslušné výzvy a poučení) a seznámit se se spisem, nemluvě o tom, že nějakou dobu potrvá, než přistoupí k projednání a rozhodnutí věci. S tím vším jsou spojené zvýšené náklady a prodloužení délky řízení (viz usnesení NSS ze dne 22. 12. 2004, č. j. Nad 167/2004-31, č. 942/2006 Sb. NSS, ze dne 12. 4. 2006, č. j. Nad 12/2006-21, ze dne 3. 10. 2019, č. j. Nad 126/2019-29, a ze dne 19. 2. 2020, č. j. Nad 220/2019-58). Jestliže by

pokračování

měla být věc delegována jinému než místně příslušnému krajskému soudu vždy, když žadatel o azyl změnil místo svého pobytu tak, že se nachází v obvodu jiného krajského soudu, docházelo by tím k neúměrnému protahování řízení a k možnému zneužívání tohoto postupu k procesním obstrukcím. Navíc by takový postup byl v přímém rozporu s ustanovením § 56 odst. 2 s. ř. s. ukládajícím soudům přednostně mimo pořadí věcí, v jakém k nim došly, vyřizovat věci azylu (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. Nad 138/2003-26).

[9] Žalobcem uplatněné argumenty, proč by měl věc projednat a rozhodnout jiný soud než místně příslušný Krajský soud v Ostravě, tak Nejvyšší správní soud nepovažoval za dostatečné důvody k tomu, aby převážily význam zásady zákonného soudu, jakož i zásady zákonem určeného trvání místní příslušnosti soudu. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky ustanovení § 9 odst. 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny, a věc nepřikázal jinému krajskému soudu. Žalobu podanou žalobcem proti shora označenému rozhodnutí žalovaného tedy projedná a rozhodne o ní věcně a místně příslušný Krajský soud v Ostravě.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu